

LNS VADĪBA APMEKLĒ EIROPAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS SEMINĀRU UN ĢENERĀLO ASAMBLEJU ZVIEDRIJĀ

No 25. līdz 27. maijam LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidents Ivars Kalniņš, pārstāvot Latviju, piedalījās Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) organizētajā seminārā un Ģenerālajā asamblejā Stokholmā, Zviedrijā. Tajā piedalījās delegāti no 28 Eiropas valstīm. Trīs dienu darba kārtība bija izvēsta un daudzpusīga ar dažādām aktuālām tēmām, kas saistītas ar cilvēku ar dzirdes traucējumiem dzīvi.

ES NEGRIBU DZĪVOT TRIJSTŪRĪ!

Kas ir Ainārs Osmanis? Nedzirdīgo kopienas vidējam un vecākajai paaudzei tas nav jāskaidro, bet, iespējams, jaunā paaudze nezina senākus faktus. Tāpēc atgādināsim.

Turpinājums 2. lpp.

Turpinājums 8. lpp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

- AKTUALITĀTES
- BIEDRĪBU ZIŅAS
- PROJEKTS
- FESTIVĀLS
- PERSONĪBA
- IEPAZĪSIMIES
- KULTŪRA
- NODARBINĀTĪBA
- IZGLĪTĪBA
- JUBILĀRI

FESTIVĀLS ŠOGAD - GAN MĀKSLA, GAN SPORTS

Turpinājums 6. lpp.

Teksts: Edgars Vorslovs, Ivars Kalniņš

Foto: LNS arhīvs

LNS VADĪBA APMEKLĒ EIROPAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS SEMINĀRU UN ĢENERĀLO ASAMBLEJU ZVIEDRIJĀ

No 25. līdz 27. maijam LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidents Ivars Kalniņš, pārstāvēt Latviju, piedalījās Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) organizētajā seminārā un Ģenerālajā asamblejā Stokholmā, Zviedrijā. Tajā piedalījās delegāti no 28 Eiropas valstīm. Trīs dienu darba kārtība bija izvēsta un daudzpusīga ar dažādām aktuālām tēmām, kas saistītas ar cilvēku ar dzirdes traucējumiem dzīvi.

Pirmajā dienā, 25. maijā, norisinājās EUD organizētais seminārs par aktuālajiem EUD projektiem. Kopš 2021. gada EUD īsteno divus lielus projektus, kas ir saistīti ar mākslīgā intelekta izmantošanu komunikācijā un tulkošanā zīmju valodā. Projekts "EASIER" piedāvā novatorisku, inteligentu tulkošanas sistēmu, kas nedzirdīgos cilvēkus tiecas novietot mijiedarbības centrā gan ikdienas dzīvē, gan darba vietā vai mājās. To plāno sasniegt, izmantojot progresīvas informācijas tehnoloģijas zīmju valodas atpazīšanai, animācijai un mašintulkošanai, kā arī ekspertu zināšanas, augstākās klases komunikācijas tehnoloģijas un jaunāko datu apstrādi. Šajā projektā darbojas 14 partneri no astoņām Eiropas valstīm. Komandā ir pārstāvji no informācijas tehnoloģiju nozares, augstākās izglītības un pētniecības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām. Plašāka informācija par

šo projektu atrodama tīmekļa vietnē <https://www.project-easier.eu/>.

Otrais projekts ir "SignON" – zīmju valodas tulkošanas mobilā aplikācija un atvērtās saziņas sistēma, kas pārvarēs valodas barjeru starp nedzirdīgiem zīmju valodas lietotājiem, vārdzirdīgiem un dzirdīgiem cilvēkiem. Projekta veidotāji uzskata, ka ar projekta palīdzību tiks nojaukti informācijas pieejamības šķēršļi, kas pašlaik pastāv nedzirdīgo kopienā. Šo projektu vada Dublīnas pilsētas universitāte, kas sadarbojas ar 17 dažādiem partneriem, ņemot vērā EUD pieredzi un galalietotāju perspektīvu. Sākotnējais projekta mērķis ir veicināt informācijas apmaiņu starp nedzirdīgiem un dzirdīgiem cilvēkiem visā Eiropā, sākotnēji pievēršoties īru, britu, holandiešu, flāmu un spāņu zīmju valodām, kā arī angļu, īru, holandiešu un spāņu valodā runātajām valodām. Plašāka informācija par projektu: <https://signon-project.eu/>.

Pēc abu projektu prezentācijas raisījās nopietnas diskusijas, jo klātesošajiem raisījās bažas par zīmju valodas tulku (cilvēkresursu) aizstāšanu ar mākslīgā intelekta komunikācijas tehnoloģijām nākotnē (piemēram, ja animācijas tēli – avatāri – kļūs par tulkiem). Kopumā secināms, ka runas un teksta tulkošanu uz zīmju valodu ar mākslīgā intelekta starpniecību varēs ieviest, bet tulkošanai pretējā virzienā vēl tāls ceļš ejams.

Pēc tam bija prezentācija "Eiropas

sociālo tiesību pīlārs un datu vākšana", kuru vadīja EUD darbinieks politikas jautājumos Aleksandrs Bloks. Viņš uzsvēra, ka spēcīgi dati par personām ar invaliditāti un nedzirdīgiem cilvēkiem ir ļoti svarīgi šo cilvēku interešu aizstāvības darbā. Tādēļ ir obligāti jāapkopo dati, kas sadalīti pēc invaliditātes veidiem, lai iegūtu skaidru pārskatu par dažādās dzīves jomās iekļauto nedzirdīgo cilvēku skaitu, kas ļautu politikas veidotājiem vislabāk pielāgoties politikas un tiesību aktu priekšlikumu izstrādē. Interesanti, ka daļai no Eiropas Nedzirdīgo asociāciju nav nekādas statistikas par saviem cilvēkiem, līdz ar to tās nespēj sniegt konkrētus datus par nedzirdīgo cilvēku kopienas statusu savā valstī.

Otrajā dienā, 26. maijā, tika organizēts Zviedrijas Nacionālās Nedzirdīgo asociācijas (SDR) seminārs "Nedzirdīgo tiesības uz sabiedrības atbalstu". Šis seminārs bija skatāms arī tiešsaistē "Facebook" platformā EUD lapā. Semināra tēmas bija samērā plašas un nozīmīgas. Sākumā SDR valdes loceklis prezentēja informāciju par nedzirdīgo vienlīdzības un iekļaušanas politiku Zviedrijā. Pēc tam nedzirdīgā doktorante Maija Koivisto no Helsinku Universitātes prezentēja savu pētījumu "Eigēnika un nedzirdīgie cilvēki". Tajā tika aplūkoti vēsturiskie fakti, sākot ar 1900. gadu, par nedzirdīgo cilvēku ciešanām, piemēram, nedzirdīgo pāru laulību aizliegums, sieviešu sterilizācija, orālisms, izglītības problēmas u. c. Tad Zviedrijas Nedzirdīgo sieviešu asociācijas pārstāve sniedza informatīvo prezentāciju "Nacionālā sieviešu patversme un atbalsts zīmju valodā", kurā izklāstīja vardarbības formas, dažādus atbalsta veidus nedzirdīgām sievietēm, kuras cietušas no vardarbības.

Tam sekoja prezentācija "Īsts vīrietis?", kurā tika sniegta informācija par nedzirdīgiem vīriešiem, kuri arī cietuši no vardarbības. Pārsvārā tie ir iebraucēji, kā arī vīrieši, kas ģimenē piedzīvojuši vardarbību no sievietēm. Mēdz teikt, ka vīriešiem bieži trūkst drosmes atklāt savas problēmas, lai nezaudētu savu vīrišķību. Projekta ietvaros organizē dažādas aktivitātes, lekcijas, atbalsta un informatīvos pasākumus cietušiem vīriešiem.

No kreisās: Igaunijas Nedzirdīgo biedrības eksprezidents Tīts Papa, prezidente Sirle Papa, Ivars Kalniņš, Edgars Vorslovs, Lietuvas Nedzirdīgo biedrības prezidente Vaida Lukošūte un eksprezidents Kestutis Vaišnora.

Vēl bija lekcija "Klasi mani ar redzi!", kas pievērsās nedzirdīgo cilvēku mentālās veselības tēmai. Pārsvārā nedzirdīgie izjūt atbalsta trūkumu zīmju valodā, tādēļ SDR realizē nebijušu projektu veselības jomā, lai nedzirdīgie varētu saņemt atbildes uz veselības jautājumiem zīmju valodā un vērsties pēc atbalsta savā dzimtajā valodā. Pēdējā prezentācija bija par minoritātes stresu nedzirdīgo pieaugušo zīmju valodas lietotāju vidū. Ir izpētīts, ka nedzirdīgo kopienai komunikācijas barjeras un informācijas trūkuma dēļ stresa līmenis ir augstāks salīdzinājumā ar dzirdīgo sabiedrību.

Vakarpusē SDR noorganizēja ekskursiju uz profesionālo zīmju valodas teātri "Riksteatern Crea" (<https://www.riksteatern.se/en/riksteatern-crea>). Latvijas delegātiem bija iespēja iepazīties ar ēku, kurā darbojas teātris, tai skaitā dekorāciju darbnīcām un treniņu zālēm, kā arī

noskatīties izrādi "Power". Teātri darbojas nedzirdīgie aktieri, un tā darbību finansē valsts. Tas gadā sagatavo apmēram 60 izrādes, un kopumā tā darbības nodrošināšanā iesaistīti apmēram 200 cilvēku.

Savukārt **trešā diena, 27. maijs**, bija nopietnākā darba diena – notika EUD Ģenerālā asambleja. Darbs iesākās ar atskaiti par EUD paveikto darbu 2022. gadā, to sniedza EUD viceprezidente Roni Lakveriē-Levena no Francijas. Lielākā daļa projektu darbu noslēgsies šogad. Kopumā pērn tika īstenoti deviņi lieli projekti. Plaša informācija par šiem projektiem ir EUD tīmekļa vietnē: <https://www.eud.eu/projects/current-projects/>.

Sekoja finanšu atskaite par 2022. gadu, kuru prezentēja EUD valdes loceklis, jurists Deivids Bukstons (Anglija). Viņš atskaiti bija sagatavojis rūpīgi un korekti, lai delegātiem būtu skaidrs skatījums par EUD naudas plūsmu. EUD naudas apgrozījums 2022. gadā

bija par 25 % lielāks nekā aizpērn. Kopumā 2022. gadā EUD ieņēmumi bija EUR 912 087 un izdevumi EUR 862 581. Pēc tam notika informēšana par EUD turpmākajiem darbiem un 2023. gada budžetu, kas plānots ar EUR 970 149 ieņēmumiem (no kā lielāko daļu veido Eiropas Komisijas programmas CERV finansējums – EUR 394 816) un EUR 925 435 izdevumiem.

Nobeigumā bija debātes par dažādiem jautājumiem. Intensīva domu apmaiņa bija par Eiropas invaliditātes karti un nedzirdīgo izglītības problēmām, kuras vajadzētu aktualizēt Eiropas Parlamentā. Kāds delegāts vēlējās zīmju valodai piešķirt minoritātes valodas statusu, bet atšķirīgu viedokļu dēļ šis jautājums palika neatrisināts. Dažu valstu pārstāvji aktualizēja jautājumu par komunikācijas asistenta pakalpojumu nedzirdīgiem cilvēkiem. Eiropas Savienības valstīs ir atšķirīgas sociālās politikas sistēmas, tādēļ minētais asistenta pakalpojums netika plašāk apspriests. Klātesošie delegāti vienbalsīgi atbalstīja deklarāciju par nedzirdīgo bērnu tiesībām, kuru plāno apstiprināt Pasaules Nedzirdīgo federācijas (WFD) kongresā šovasar Dienvidkorejā. Vēl viens priekšlikums no Francijas par nedzirdīgo karogu, kas netika apstiprināts iepriekšējos WFD kongresos, atkārtoti iesniegts nākamajā WFD kongresā Dienvidkorejā.

Nākamā Eiropas Nedzirdīgo savienības Ģenerālā asambleja notiks 2024. gada maijā Beļģijā. •

Teksts: Jūlija Bite

Foto: Madara Liepiņa

ANDA TĪDEMANE: MUMS JĀBŪT VIENAI LIELAI ĢIMENEI

Turpmāk Rīgas reģionālo biedrību vadīs Anda Tīdemane. Viņa vēlas panākt, lai LNS biedri ir aktīvāki,

un tic, ka jaunajai valdei izdosies to īstenot. Tagad Rīgas biedrības valdē būs pieci cilvēki: Anda Tīdemane, Madara Liepiņa, Gunta Birnīte, Inese un Renārs Simsoni.

Apsveicam jaunievēlēto Rīgas RB valdi, novēlam veiksmīgi turpināt iesāktos darbus un īstenot iecerēto! Vai jums bija iecere kļūt par LNS Rīgas biedrības vadītāju?

Es to nebiju plānojis un nebiju arī gaidījis. Patiesībā pat necerēju uz to. Taču cilvēki, kuri tika izvirzīti, nepiekrita – tas radīja uztraukumu. Tad beigās pieteica arī manu kandidatūru. Es uzreiz iekšēji domāju nevis par sevi, bet par apkārtējiem – kā es varu palīdzēt biedrībai attīstīties. Padomāju un piekritu būt par priekšsēdētāju. Valdē visi esam gados jauni, un mums

nav bijusi tāda pieredze. Taču mēs mācīsimies, un redzēs, kā mums izdosies!

Kā jūs vērtējat iepriekšējās Rīgas RB valdes paveikto?

Kopumā es labi novērtēju iepriekšējās Rīgas biedrības vadības paveikto. Nedaudz žēl, ka Lilita Logina aizgāja projām no priekšsēdētājas amata.

Kādi ir jūsu plāni un priekšlikumi turpmākajam Rīgas biedrības darbam?

Pagaidām mēs esam jauna valde – jauni cilvēki, kam nav bijusi šāda pieredze, un mēs visi mācāmies. Es ticu, ka mums izdosies. Sākam lēnām soli pa solim darboties. Pirmais, kas mums ir jādara, ir jāorganizē Līgo svētku pasākumu, kas notiks 21. jūnijā Elvīras

ielā. Tas mums būs pirmais darbs šajā amatā. Pirms tam bija valdes sēde – mēs dalījāmies viedokļos, pārrunājām, bija dažādas idejas un priekšlikumi par to, kas un kā mums ir jādara.

Ko jūs vēlaties uzlabot?

Es vēlos, lai LNS biedri ir aktīvāki, it sevišķi jaunieši. Gribu, lai nāk aktīvi, drosmīgi jaunieši. Nevēlos, lai biedri sēž mājās. Es ticu, ka mums sanāks to īstenot.

Kāds ir jūsu aicinājums LNS biedriem?

LNS biedri, esiet aktīvāki, arī vidējā un vecā paaudze, lai mēs visi kopā esam draudzīgi kā viena liela ģimene. Paskatīsimies, kā mums izdosies to paveikt. Nāciet, esiet brīvprātīgie,

sadarbosimies, motivēsim arī citus nākt pie mums! Iepazīsimies viens ar otru. Ir jāsadarbojas!

Kā zināms, strādājāt LNS Rehabilitācijas centrā. Kādi bija jūsu darba pienākumi?

Jā, agrāk es strādāju LNS Rehabilitācijas centrā par asistentu personām ar dzirdes traucējumiem. Sākumā bija sešu mēnešu gari kursi, pēc tam strādāju – kopā divi gadi. Tad es strādāju Dienas centrā par pavāru – mācīju pensionārus gatavot.

Kādi ir jūsu hobiji?

Man patīk doties pārgājienos uz mežu, pastaigāties ar suni. Un vēl viens mans hobijs ir ēst gatavošana. Patīk gatavot kaut ko neparastu, sevišķu.

Kā jūs nokļuvāt LNS?

Godīgi sakot, īsti neatceros. Es mācījos Rīgas Raiņa vakarskolā. Inese Immure tolaik pasniedza mums angļu valodu, paralēli strādājot LNS. Viņa stāstīja visādus nedzirdīgo jaunumus, dalījās ar informāciju un piedāvāja arī man nākt uz LNS.

Esat biedrības vadītāja nu jau vairāk nekā divas nedēļas. Kā ir – viegli, grūti?

Man bija ļoti liels uztraukums. Es uztraucos par nākotni, uztraucos, vai spēšu to paveikt. Taču pēc tam es pati nomierinājos – mēs visi mācāmies, plānojam, kas mums jādara, kādi ir mūsu pienākumi. Ceru, ka mums izdosies un veiksies! •

Teksts: Jūlija Bīte

Foto: Madara Liepiņa

TAPUSI IZRĀDE PAR BĒRNU DROŠĪBU

“Esi drošs!” – tā saucas izrāde, kuras tapšanu organizēja Dana Kalpiņa-Geida un režisore Zane Bondare. Izrāde māca nedzirdīgiem bērniem par drošības jautājumiem dažādās ikdienas situācijās. Tā tikusi parādīta trijās nedzirdīgo izglītības iestādēs un nedzirdīgo amatierfestivālā Ventspilī.

Kā radās ideja?

DANA: Izrādei mūs iedvesmoja pirmsskolas izglītības iestādes “Dzintariņš” pedagoģe Māra Lasmane – viņa pastāstīja, ka nedzirdīgo bērnu darzā nav atbilstošas izrādes, kas mācītu bērniem par drošību. Esot līdzīgi pasākumi, ko organizē dzirdīgie, taču tur gan temps, gan tematika nav atbilstoša – mūsu bērni to nevar uztvert. Sapratām, ka nepieciešama izrāde par drošības jautājumiem. Tad mūsu režisore Zane Bondare ķērās pie darba.

ZANE: Sākumā domājām, kādas tieši

tēmas atspoguļot, jo drošība ir ļoti plaša tēma. Tā kā ir vasara, nolēmām, ka jātaisa kaut kas par to, jo mācību gads beidzies un bērni iet atpūsties. Kopīgi apspriežoties, izvēlējāmies tēmas par drošību ūdenī, par drošību ar uguni, par svešiem cilvēkiem un dzīvniekiem uz ielām, kā arī par ceļu satiksmes drošību.

DANA: Izrādē parādītas situācijas, gan kad bērni ir kopā ar vecākiem, gan vieni, kā arī atsevišķi par vecāku atbildību – tur viss tas kopā sasaistās.

Kāds ir scenārijs?

DANA: Izrāde sastāv no pieciem atsevišķiem skečiem. Pirmais – drošība uz ūdens, kur omīte māca bērnam par saules aizsarglīdzekļiem, cepurēm, krēmiem. Stāsta, ka nedrīkst tālu peldēt vienam pašam. Tiek izspēlēta bīstama situācija, bet to beigās atrisina glābējs – viss beidzas labi, glābējs vēlreiz sniedz pamācības, stāsta, par ko ir jādomā.

ZANE: Jā, izspēlējam bīstamu situāciju, un beigās vai nu glābējs, vai nu policists izskaidro noteikumus: kas ir jāievēro un ko darīt nedrīkst. Sākumā ir skečs, un pēc tam ir pamācošais materiāls.

DANA: Otrais ir par uguni. Tur ir ugunskurs neatļautā vietā, bērniem bīstami priekšmeti, apkārt skraida bērni. Tad atnāk policists un atkal skaidro, ko drīkst un ko nedrīkst darīt. Un vēl sodu iedod! (*smejas*)

Trešā daļa ir par svešinieku. Kamēr bērns spēlējas, ome piemieg un svešinieks ar gardumiem aizvilina meiteni. Atkal atnāk policists, noķer noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, stāsta par šādiem trikiem un par to, kā šādas situācijas var beigties.

ZANE: Pēc tam ir dzīvnieki – suņi, kaķi. Piemēram, bērns parkā satiek dzīvnieku, kaut vai ar saimnieku, tomēr šis dzīvnieks viņam ir svešs. Tāpēc nedrīkst viņu aiztikt, lai cik mīļš viņš neizskatās.

DANA: Šajā epizodē, piemēram, mamma aizraujas ar telefona “glaudīšanu”, kamēr bērns sastop svešo, jauko dzīvnieku. Taču tas var arī nebūt jauks.

ZANE: Un izrādes noslēgumā ir par satiksmi. Tur ir dziesma, caur kuru mēs pastāstām par luksoforu, par to, kā pareizi jāšķērso iela. Tad atkal izstāstām, kā jāuzvedas, esot uz ceļa, bet pašās izrādes beigās atkarotajam visu no sākuma – no ūdens līdz satiksmei.

DANA: Policists un drošībnieks vēlreiz visiem kopā ar dalībniekiem izstāsta,

kas jāievēro, lai nenotiek nelaiemes gadījums un vasara būtu forša.

Kur smēlāties idejas pašiem skečiem?

ZANE: Būtībā viss ir atrodamas internetā. Domājām par ikdienas situācijām, ar kurām paši saskaramies, un meklējām par to informāciju.

DANA: Kā jau tika minēts, izrāde ir par vasaru, tāpēc skatījāmies, kādi negadījumi vasarā ir visbiežākie. Piemēram, šobrīd ļoti populāri ir skūteri. Pastāstījām par drošības pasākumiem, tos lietojot, – par ķiverēm, ceļgalu, elkoņu aizsargiem un pārējām tādām lietām, par kurām bieži aizmirstas.

Kādus informācijas avotus izmantojāt?

DANA: Viss pārsvarā ir no personīgās pieredzes – mūsu un izrādes dalībnieku.

Kādi izrādē ir elementi – vai ir arī dejas, melodeklamācijas?

DANA: Pamatā tas ir teātris, kurā ir mazliet arī melodeklamācija un dejas.

Kur vēl šo izrādi varēs apskatīt?

DANA: Šobrīd uzstāties ar šo izrādi vairs nekur neplānojam, jo strādājam pie nākamās. Taču mums ir video ieraksts, kuru domājam izplatīt nedzirdīgo bērnu daržos.

Pastāstiet, lūdzu, par izrādes komandu!

ZANE: Aktieri ir dažāda vecuma – no pensionāriem līdz maziem bērniem.

DANA: Kultūras centra "Rītausma" jauniešu deju kolektīvs un tā aktieru deju kolektīvs – divi kolektīvi kopā. Gan tie, kas ilgi strādā, gan nesen savu radošo karjeru sākušie.

DANA: Šis projekts tapa, pateicoties Jaunatnes starptautisko programmu aģentūrai. Tas ir viņu finansējums, un iesaistīti ir pasniedzēji no Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma. Viņi kopā ar audzēkņiem gatavoja izrādei rekvizītus, dekorācijas, kaut ko no tērpiem, fotogrāfijas plakātiem, fotografēja un filmēja pašas izrādes. Iesaistīti ir ļoti, ļoti daudzi.

ZANE: Jā, un, protams, iesaistīti ir arī bērnu vecāki.

Cik liels ir aktieru sastāvs?

DANA: Piedalījās četri bērni. Viens ir mūsu dejotāju bērns, un vēl bija trīs meitenes, kurām ir nedzirdīgi vecāki.

Viņas mācās dažādās iestādēs. Būtībā visi ir aktīvu nedzirdīgu vecāku bērni.

Minējāt, ka pašlaik strādājat pie kāda cita projekta.

ZANE: Šobrīd top mūsu nākamā lielā izrāde – latviešiem labi zināmais "Sprīdītis". Līdz septembra beigām plānojam to realizēt un parādīt Pasaules nedzirdīgo dienā. Patlaban aktīvi strādājam pie visām scēnām, strādājam ar aktieriem, ar dejotājiem. Šī izrāde ir līdzīga iepriekšējai, jo tajā ir gan dejas, gan aktiermāksla, gan melodeklamācija. Aug mūsu nākamais lielais "bērns".

Kādas par izrādi bijušas atsauksmes no bērniem, no vecākiem un pārējiem skatītājiem?

DANA: Atsauksmes kopumā bija ļoti labas – no bērniem, no viņu skolotājiem. Uz bērniem skatoties, bija redzams, cik ļoti viņi grib piedalīties, iesaistīties, kā viņiem tas patīk. Izskanējis arī tāds komentārs, ka izrāde vairāk ir domāta vecākiem, jo pamācības tajā ir arī viņiem. Protams, tā arī ir – bērni bez vecākiem nerastos, un visas šīs drošības lietas ir noderīgi zināt visiem. Piemēram, vecāki mājās kurina grilu, un blakus ir bērni. Vai, piemēram, omīte pieskata bērnu un kaut uz kādu nelielu brīdi novērš savu uzmanību. Tad ir iespēja, ka pienāks šis svešais cilvēks. Tas ir stāsts par to, vai vecāks pieskata vai nepieskata un cik labi viņš pieskata bērnu. Līdz ar to atdalīt vecākus no bērniem izrādē būtu pilnīgi nepareizi – parādot kaut kādu mazo bērnu pasauli, kurā nav vecāku. Tā jau tas nav.

ZANE: Es domāju, ka arī bērni tad nesaprastu, ja būtu vienkārši izvilkti tā situācija – atnāk cilvēks un viņu aicina. Bērns to nesavienos ar realitāti. Šeit ir parādīts, ka saistībā ar vienu notikumu notiek nākamais.

DANA: Tāpēc šis komentārs, ka izrāde ir domāta vecākiem, – jā, tieši tā. Tā ir domāta visiem: ģimenēm, bērniem, vecākiem. Jo mums visiem ir jāatgādina, ka bērnu drošība ir tiešākajā veidā atkarīga no vecākiem, no skolotājiem. Bērns bez viņiem nepastāv.

Izrāde ir bērniem, bet prieks, ja tā sasniegs arī vecākus. Mērķauditorija ir bērni, bet bērni bez vecākiem nepastāv.

Lūdzu, apkopojiet galvenos ieteikumus, kas ir parādīti izrādē.

DANA: Pats, pats galvenais ir bērnu pieskatīšana visās situācijās.

ZANE: Svarīgi ir arī nevis tikai redzēt, bet arī regulāri bērniem atgādināt, mācīt. Ja ej ar bērnu pie ūdens, vēlreiz atgādināni viņam, kas viņam ir jāievēro, ko viņš drīkst darīt un ko nedrīkst. Lai vecāki māca savus bērnus.

DANA: Jo vairāk bērnam atgādinās, jo viņš pats labāk zinās, un ar laiku informācija būs pašsaprotama. Mums liekas – vienreiz pateicu, un bērns jau visu saprot un atceras. Tā diemžēl nav. Bērnu interese, zinātkāre var radīt bīstamas situācijas.

ZANE: Lai gan jāpiebilst, ka, vērojot bērnus izrādes laikā, viņi jau zina, ka to nedrīkst, jau kliez: "Tā nedrīkst darīt!" vai "Tur nedrīkst iet!" Viņi varbūt zina, bet viņiem vajag atgādināt. Jo dažreiz viņiem ir vējš galvā un tas piemirstas.

DANA: Tas ir tas galvenais. Lai visi tiešām būtu drošībā, par to nemitīgi ir jārunā, jādomā un jāorganizē viss tā, lai šie drošie apstākļi būtu. Kaut vai situācijā ar asajiem priekšmetiem. Jā, gaļa ir jāsgriež, bet tajā brīdī, kad tu kaut vai soli nost atēj, tas nazis jau ir bērnam rokās. Tā diemžēl notiek, un tas ir darbs vecākiem un bērniem kopā.

Ko jūs novēlat biedriem un viņu bērniem?

DANA: Lai visiem forša un droša vasara! Nekad nebūs par daudz atkārtot un runāt par šiem jautājumiem.

ZANE: Jo arī bērni pieaugs, arī viņiem būs savi bērni. Viņiem būs jāzina, ko saviem bērniem mācīt.

DANA: Un arī vecākiem bērniem ir jāskaidro tas savām mazajām māsām un brāļiem.

Izrāde tapusi ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras atbalstu LNS k/n "Rītausma" iniciēta projekta "Nedzirdīgu bērnu drošība pirmajā vietā" īstenošanai (NR. VP2023/1-5). Projekts realizēts Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2023.–2025. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros. Izrādes "Esi drošs!" ierakstu līdz 29. jūlijam var lejuplādēt šeit: <https://ej.uz/esidrošs> •

FESTIVĀLS ŠOGAD - GAN MĀKSLA, GAN SPORTS

Sestdien, 3. jūnijā, Ventspils Piejūras kempingā brīvā dabā notika Latvijas Nedzirdīgo savienības amatiermākslas kultūras un sporta festivāls "Prieks atkal kopā būt" – nu jau 25. gadu. Tas pulcēja vairāk nekā 250 pasākuma apmeklētājus un dalībniekus.

Šajā jubilejas festivālā piedalījās 11 pašdarbības kolektīvi ar 22 dažādiem un interesantiem priekšnesumiem. Savukārt sporta aktivitātēs piedalījās 12 komandas no visas Latvijas ar kopumā vairāk nekā 100 dalībniekiem. Festivāla organizētāji: LNS valde sadarbībā ar biedrību "Sporto Latvija". Festivāla organizētāji no LNS puses: Brigita Lazda, Ieva Geige-Preiss, Ina Rutkovska, bet no "Sporto Latvija" puses: Renārs Šķesters-Kambals un Reinis Uzulnieks. Festivāls notika ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības atbalstu.

Pašā sākumā Ventspils reģionālās biedrības priekšsēdētāja Ieva Geige-Preiss un tulce Ina Rutkovska melodeklamēja Ventspils himnu. Sekoja festivāla atklāšanas melodeklamācija "No četriem novadiem austs", ko visi nodziedāja kopā. Pasākuma atklāšanā runas teica LNS prezidents Edgars Vorslovs un Ventspils domes vadība.

Turpinājumā ar uzvedumu "Es, tu un Liepāja" uzstājās Liepājas reģionālā biedrība. Melodeklamāciju "Viss daudz vienkāršāk" sniedza Elza un Aldis, kuru meistarībā vienmēr var skatīties ar baudu. Skeču "Sinchronās peldēšanas treniņi" parādīja Smiltenes reģionālā biedrība, treneres lomā iejūtoties

vadītājai Anitai. Melodeklamācijā "Kad satiksīties" labi asistēja "Rītausmas" jauniešu deju kolektīvs. Un, protams, kur valmierieši, tur humors – šoreiz ar skeču "Ja man būtu lieka štika". Neatpalika arī daugavpīlieši, kuri parādīja labi izdomātu skeču "Maksas WC", – arī tas sasmidzināja auditoriju. Ar melodeklamāciju "Laimīgs" uzstājās ventspilnieki, bet ar "Vien pajautā" – Elza un Aldis. Jelgavnieki, savukārt, parādīja, kādi ir mūsdienu bērni, bet rēzeknieši izrādīja melodeklamāciju "Mammu, es gribu!". Sekoja pamācību uzvedums "Esi drošs!".

Tad vēlreiz uzstājās Aldis ar melodeklamāciju "Šai vasarai", piedaloties "Rītausmas" jauniešu deju kolektīvam. Publiku uzjautrināja Daugavpils biedrības skečs "Pilsētniece un laucinieca", kas bija ļoti izdevies priekšnesums. Turpinājumā atkal melodeklamācijas: "Balta saule" Valmieras biedrības un "Dzīve ir skaista" Daugavpils biedrības izpildījumā.

Ar deju "Kripu krapu dejā gāju" sevi apliecināja "Rītausmas" vidējās paaudzes deju kolektīvs. Tukuma grupas biedri bija sagatavojuši jautru skeču "Filmēšana studijā". Tuvojoties programmas beigām, labu priekšnesumu parādīja rītausmieši – melodeklamāciju "1,2,3" ar solisti Andu, kura reti redzama uz skatuves. Un, protams, kā nu bez noslēguma dziesmas "Lai dzīvo!" Un tiešām – lai dzīvo LNS festivāli, gaidīsim nākamo!

ATSKAŅAS

Atbild Valmieras RB priekšsēdētāja Dace Lāce

Katrs festivāls interesants, katrs ir citādāks ar tā brīža situāciju, līdzekļiem, vietu dažādību, bet mūs vienmēr un visur vieno kopīgums.

Tomēr vai Covid pārtraukums neietekmēja dalībniekus un priekšnesumu līmeni?

Ne jau Covid vaina. Vienmēr ir bijis tā, ka dalībniekus grūti savākt – viņiem apņēmt iet uz mēģinājumiem darba dienu vakaros, sestdienās vai svētdienās.

Nav motivācijas?

Tā sanāk, bet, kad koncerts jau cauri, tad priecājas par satikšanos ar ilgi neredzētiem biedriem.

Ko tu ieteiktu, lai mudinātu biedrus nākt uz mēģinājumiem? Varbūt lūgt, lai pašvaldība pēc festivāla apmaksā tūrisma braucienu pašdarbniekiem?

Nevar biedrus motivēt ar pliku paldies, nav vairs tie laiki! Agrāk nāca, arī lai satiktos, apmainītos ar jaunumiem, bet tagad visi pazuduši internetā – tur atrod informāciju un čato. Nu, nevaru neko izdomāt, kā lai motivē. Esmu seniore, galvā Toričelli tukšums! Par naudu – agrāk pašvaldība mums deva lielākas summas, tagad jau trešo gadu dod visām NVO vienādi, bet mazāk.

Kuri priekšnesumi tev vislabāk patika, izņemot valmieriešu?

Visi bija labi, bet Daugavpils uzvedums "Pilsētniece un laucinieca" sasmidzināja visu publiku. Jāsaka paldies visiem par uzdrīkstēšanos uzstāties – nedrīkst nevienu kritizēt. Lai sagatavotu priekšnesumu, cilvēki taču ziedo savu brīvo laiku!

Iespaidos dalās Rīgas RB priekšsēdētāja Anda Tīdemande

Bija labi atkal sanākt kopā pēc Covid laika grūtībām un ierobežojumiem. Cilvēki priecājās satikt draugus un paziņas. Festivāls Ventspilī kopumā bija labs, skaists. Nevaru salīdzināt ar iepriekšējiem festivāliem, jo katrs festivāls nāk ar jauniem priekšnesumiem. Vienmēr ir kaut kas jauns un vienmēr festivāli ir izdevušies, vienmēr cilvēkiem patīk. Viss bija labi!

Atbild "SPORTO LATVIJA" līderi Renārs un Reinis

Kurai pusei ienāca prātā ideja festivālu papildināt ar sportiskām aktivitātēm nākamajā dienā?

Gada sākumā tikāmies ar LNS valdi un taisījām plānus 2023. gadam. Šogad paredzēti divi futbola treniņi un septembrī pārgājiens. Kopā domājām, kā paplašināt sadarbību, un nonācām pie kopsaucēja, ka nepieciešams uzrīkot lielu divu dienu LNS nedzirdīgo amatiermākslas kultūras un sporta festivālu. Šeit jāsaņem milzīgs paldies Ventspils valstspilsētas pašvaldībai, kas nosedza visas izmaksas, izņemot ēdināšanu.

Kā noritēja organizēšana? Kādas grūtības radās?

Problēmu organizēšanā tā īsti nebija, jo mums ir pieredze šādu pasākumu rīkošanā. Vienīgais – pirmajā dienā sapratām, ka vairāk vajadzēja fokusēties uz individuālajiem sporta veidiem, nevis komandu, bet nekas – viss vēl priekšā.

Vai nešķīta par garu 8 km pārgājiens? Ja nu seniori nogurst – kur lai ceļa vidū paliek?

Cilvēki pēc pārgājiena bija ļoti pacilāti, jo maršruts veda caur Ventspils pilsētas mežu, pilsētu un beigās līdz jūrai. Ļoti skaists maršruts un ļoti skaista, sakopta pilsēta. Kādam varbūt likās par garu, bet mums liekas, ka 8 km ir optimāls garums, jo, kā jau visos mūsu pārgājienos, tajā nav laika kontrole, katrs izvēlas savu tempu. Tā kā grupiņām tika iedotas arī kartes, tad apmaldīties nevarēja, un, ja kāds bija noguris, varēja nošmāukt maršrutu, lai tiktu atpakaļ uz kempingu.

Vai kaut ko iemācījāties no šīs pieredzes?

Jā – turpināt strādāt ar foršiem cilvēkiem un organizācijām, kā arī parādīt sabiedrībai, ka cilvēki ar dzirdes traucējumiem var izdarīt to pašu, ko dzirdīgi cilvēki.

Kad būs nākamā sadarbība ar LNS? Ar ko jārēķinās, ja cilvēki gribēs piedalīties?

Nākamais pārgājiens plānots pasaules nedzirdīgo mēneša ietvaros 23. septembrī, starts un finišs paredzēts Ēbelmuižas skolā. Septembrī skolēniem paredzēta arī futbola nodarbība, un noteikti brauksim arī uz Valmieras Gaujas krasta vidusskolu.

LNS valde izsaka lielu pateicību visiem amatiermāksliniekiem, kolektīviem un to vadītājiem par atsaucību un dalību, par interesantiem priekšnesumiem un sportošanu 25. LNS amatiermākslas kultūras un sporta festivālā. Vēlamies pateikt sirsnīgu paldies par izpratni, sadarbību un finansiālu atbalstu festivāla organizēšanā Ventspils valstspilsētas pašvaldībai un biedrībai "Sporto Latvija".

Un liels paldies arī visiem brīvprātīgajiem, bez kuriem neviens pasākums nevar notikt: Aldim Ādamsonam, zīmju valodas tulkam Aināram Ostvaldam, Sarmītei Biščuhai, Natālijai Beļakovai, Sandrai Gerenovskai, Ruslanam Gerenovskim, Ivetai Krazei, Vitai Alksnei, Lienai Čerepko, Raitim Rūrānam, Kristapam Legzdiņam, Edgaram Celmiņam, Paulim Kalniņam. Paldies nedzirdīgo mākslinieku kopai "Cerība".

Tikai kopā mēs varam paveikt daudz laba, atbalstīt viens otru, palīdzēt un veidot sapratni gan sabiedrībā, gan savā kopienā!

ES NEGRIBU DZĪVOT TRIJSTŪRĪ!

Kas ir Ainārs Osmanis? Nedzirdīgo kopienas vidējai un vecākajai paaudzei tas nav jāskaidro, bet, iespējams, jaunā paaudze nezina senākus faktus. Tāpēc atgādināsim. Pirmais vēlētais amats Aināram Osmanim bija 1985. gadā – Pļaviņu biedrības revīzijas komisijas priekšsēdētājs. Jau pēc trim gadiem viņu ievēlēja par Pļaviņu RB valdes priekšsēdētāju, un šajā amatā viņš darbojās 29 gadus. Pirmais algotais darbs LNS sistēmā viņam bija LNS galvenā grāmatveža amatā no 1997. līdz 2000. gadam. Daudzi varbūt nemaz nezina, ka Ainārs īsu laiku 2002. gadā bija arī LNS viceprezidents.

Uz skatuves Ainārs sāka uzstāties jau Pļaviņu biedrībā, visbiežāk ar īsiem, humoristiskiem skečiem. Neraugoties uz dažādiem darbiem un pienākumiem, viņš skatuvi nav pametis, un beidzot šī darbošanās tika atalgota ar LNS 2022. gada amatiermākslinieka balvu.

Kad tu sāki uzstāties uz skatuves un kāpēc?

Cilvēks visu mūžu dzīvo un strādā kā pa trijstūri – darbs, veikals, mājas.

Tādu dzīvi es sev nevēlos, jo ir kaut kā neinteresanti. Tāpēc vajag dzīvot pa vairāk stūriem, lai dzīve būtu interesantāka. Man viens papildus stūris ir izvēlēts – tā ir skatuve. Tad ir vairāk mākslas, emociju, draugu, atbalstītāju.

Kā tu juties, saņemot balvu? Vai tev tas bija pārsteigums?

Pirms ceremonijas man kāds jokojot teica, ka to balvu saņemšu es. Domāju – tas ir tikai joks. Drakulam (*Sergejs Soklakovs – red.*) taču ir iespaidīgāks tēlojums nekā man. Tomēr nosauca manu vārdu, brīnums notika. Jutu pacilātību!

Kā tevi pierunāja uzņemties lomu izrādē "Drakula"?

Piedalīties izrādē "Drakula" mani uzaicināja Zane un Dana. Raitis arī iedrošināja un teica, ka nav grūti, pats arī piedalījās. Tā kā mēģinājumi nebija paredzēti bieži un ilga pāris stundu, tad nolēmu – jā, piedalos!

Vai ārsta lomu spēlēt tev sagādāja gandarījumu? Ja aicinās, turpināsi savu aktiera karjeru?

Mēģinājumiem man pakāpeniski pa daļām iedeva izrādes scenāriju. Sākumā domāju, ka man nav liela loma. Ar laiku sapratu, ka tomēr ārsts bija svarīgs personāžs, atbildīga loma. Nebija grūti nospēlēt, tikai vajadzēja apgūt pa daļām. Ļoti palīdzēja pārējie aktieri un režisori ar saviem komentāriem par to, kā labāk nospēlēt. Šobrīd jau piedalos jaunās izrādes mēģinājumos.

Kā pavadīsi šo vasaru? Vai ceļosi?

Ceļošanas kaislība man laikam iedzimta no tēva. Viņš visur brauca, pamatā pa Latviju. Man arī pielīpa. Esmu daudz izbraukājis Latviju, vairāk ar automašīnu. Joprojām braucu, arī pa Eiropu – pārsvarā ar aviosatiksmi un vilcieniem. Dodos īsos braucienos uz dažām dienām, katrreiz uz konkrētām vietām. Tas nav nogurdinoši. Šādos īsos braucienos nevajag līdzīgu lielu somu. Dažreiz no rīta esmu darbā Rīgā, bet pēcpusdienā – jau tālu ārpus Latvijas. Ceļošana man varētu būt vēl viens dzīves stūris jeb šķautne. Jo dzīve daudzšķautņaināka, jo labāk!

Kādus jautājumus nedzirdīgie tev visbiežāk uzdod?

Man nedzirdīgie daudz un dažādi jautā. "Kā iet?" – "Tu tikko biji ceļojumā, vai patika?" – "Kur tu dzīvo?" – "Kā iet Pļaviņās?" – "Kāpēc viss tik dārgi?"

Sveiki!

Kādi ir tavi nākotnes mērķi?

Man īpašu nākotnes plānu nav. Vairāk domāju par tuvākām, ikdienišķākām lietām – kā klājas mums visiem, cikos tikties ar draugiem, vai šomēnes kaut kur aizbraukšu, vai man dārzā būs labas zemenes, vai šovasar liķiera gatavošanai savāksšu savus dārza pīlādžus pietiekami...

Ja tu būtu Latvijas prezidents ar lielām pilnvarām, kādu rīkojumu tu izdotu pirmo?

Neiespējami, nevaru atbildēt, jo tik lielu varu es sev nevaru iedomāties!

Vai šovasar būs daudz darba saimniecībā? Vai tev ir dārzs?

Vasara būs laba – būs gan ceļojumi, gan darbs, gan dārza gardumi. Pie mājas vairāk zaļš zālājs, daži tomāti lielos podos, vēl man ir zemenes, upenes, pīlādži, ābeles.

Paldies par interviju, lai ražena vasara! •

Jautājums sagatavoja Zigmārs Ungurs

LNS INFORMĀCIJAS NODAĻA – KAS MĒS ESAM

Šādu jautājumu, iespējams, mums grib uzdot daudzi mūsu videoziņu skatītāji un "Kopsoli" lasītāji. Jau pusgads pagājis, kopš LNS Informācijas nodaļa darbojas jaunā sastāvā. Pirms došanās atvaļinājumā vēlamies iepazīstināt savus lasītājus un skatītājus ar mūsu komandu. Jūs varēsiet mūs ieraudzīt un mazliet iepazīt.

Ja vēlēsities kādam no mūsu komandas kaut ko pajautāt vai sniegt kādu informāciju, aicinām rakstīt uz "Kopsoli" e-pasta adresi (kopsoli@lns.lv), un informācija tiks nodota attiecīgajam darbiniekam. Rakstiet mums drošāk, informējiet, iesakiet! Gaidīsim!

ATBILD LAURA ZELTIŅA

Laura, kas tu esi projektā?

No šī gada sākuma esmu uzņēmusies vēl vienu lielu atbildību – LNS Informācijas nodaļas vadītājas amatu. Projektā plānoju "Kopsoli" saturu un koordinēju visu procesu – no tēmām līdz gatavam izdevumam. Videoziņās plānoju moderatoru un operatoru darbu, plānoju tēmas, kā arī saņemu tēmu ieteikumus no ziņu korespondentiem, kuri arī šīs tēmas sagatavo, lai mūsu moderatoru varētu tās tālāk nodot mūsu skatītājiem. Pēc tam jau pārskatu sagatavoto materiālu, veicam labojumus.

Kas šajā darbā tev patīk, kādi ir izaicinājumi?

Darbs nav viegls, tas ir atbildīgs. Kad tuvojas izdošanas termiņi un mēneša beigas, tas ir stresa pilns laiks, jo līdztekus komunikācijai ar korespondentiem, jāseko termiņiem, tas viss tālāk jāuztic maketētājam, un tad kopā ar literāro redaktoru lasām un meklējam kļūdas. Vienmēr vēlos, lai laika būtu vairāk, bet katru mēnesi

viss sākas no jauna.

Arī lai paspētu pildīt videoziņu plānu, īpaši reizēs, kad ir iepļānots publicēt kādu interviju vai videoreportāžu no pasākuma, bieži nākas pavadīt naktis pie datora, pārskatot samontēto materiālu un pierakstot subtitrus. Tas ir ļoti laikietilpīgs process.

Mēneša beigās, kad jāizdod "Kopsoli", ir arī laiks, kad visai Informācijas nodaļas komandai ir jānodod atskaites par paveikto darbu. Komanda ir liela, un ir arī liels darbs ar dokumentiem un aprēķiniem – vai aprēķini sakrīt ar padarīto darbu apjomu.

Visvairāk patīk tas, ka ieguldītajam darbam ir redzams "taustāms" rezultāts. Man ļoti patīk mana komanda, ir viegli sastrādāties, un visi kopā strādājam, lai rezultāts būtu labs.

Vai vari sevi raksturot dažos teikumos?

Tas ir ļoti grūti. Katram, kurš ar mani strādājis vai komunicējis, gan jau ir radies kāds priekšstats. Darbi taču runā skaļāk par vārdiem.

Esmu mērķtiecīgs cilvēks ar lielu atbildības sajūtu. Esmu aktīva un nevaru nosēdēt mierā, vienmēr kāds darbiņš padomā – vai nu darbā, vai mājās. Man ir grūti novilkt robežu un atdalīt darbu no privātās dzīves, to es vēl mācos. Mans dzīves vadmotīvs – iespējām jāsaka "JĀ" – atteikties varēs vienmēr.

Vai tavs darbs dod tev gandarījumu? Ko tu gribētu tajā uzlabot?

Man dzīve ir devusi iespēju darba sfērā iejusties vairākās lomās. Pašlaik veicu ļoti daudzus pienākumus, un darbs LNS ir kaut kas jauns. Tikai tagad, pēc piecu mēnešu darba, sāku jau nedaudz uzelpot, jo vilciens ir kārtīgi iebrucais sliedēs.

Vēlos, lai cilvēki vairāk sūta ieteikumus, komentārus – kas patīk, nepatīk. Varbūt ir kāda interesanta personība, par kuru mēs nezinām, bet ar kuru izdotos aizraujoša intervija. Mēs nevaram uzminēt, kas cilvēkiem patīk, katram ir savs viedoklis, savas vēlmes un savas intereses.

Ko darīsi vasarā?

Katru gadu vasaru gaidu kā īpašu notikumu, jo vasarā beidzot var nedaudz uzelpot no trakā dzīves skrējiena. Esmu iekopusi piemājas dārziņu – laistišu tomātus, ravēšu dobes un vērošu, kādi ziedi šogad

Foto: LNS Informācijas nodaļas arhīvs

uzziedēs manā dārzā. Pavadīšu laiku ar ģimeni, braukšu piedzīvojumos un došos izjādēs. Vasarā es svinēšu dzīvi!

ATBILD JŪLIJA BITE

Kā tu nokļuvi "Kopsoli" komandā? Kādus darbus pirms tam veici?

Tolaik studēju žurnālistiku bakalaura programmā Rīgas Stradiņa universitātē (RSU). Toreizējā "Kopsoli" redaktore vietas izpildītāja Inese Immure RSU Komunikācijas katedrai nosūtīja e-pastu, piedāvājot studentiem žurnālista un redaktora vakanci. Es pieteicos, atnācu uz darba interviju, un mani pieņēma – tā nu kopš 2021. gada janvāra esmu žurnāliste šajā laikrakstā – tas ir mans papilddarbs. Liels paldies manai mammai Ļubovai Bitei, kura mani atbalstīja, – viņa vienmēr saka, ka man izdosies, un tā arī notiek. Liels paldies arī Inesei Immurei, ka pieņēma mani darbā bez lielas pieredzes žurnālistikā, taču ticēja man un daudz ko iemācīja. Pirms tam es daudz mācījos, kā arī studiju laikā biju praksē Latvijas Radio 4.

Vai vari sevi raksturot dažos teikumos?

Es nevaru ilgi sēdēt bez darba – visu laiku kaut kur skrienu, kaut ko daru un tiecos uzzināt un iemācīties ko jaunu.

Vai tavs darbs dod tev gandarījumu? Ko tu gribētu tajā uzlabot?

Protams, gandarījumu man sniedz katrs līdz galam paveiktais darbs, kad redzu rezultātu savām pūlēm. Ko gribētu uzlabot? Mazāk steigties un stresot, ka neizdosies, – tas lieki tērē spēkus, jo beigās viss vienmēr izdodas. Galvenais ir darīt!

Kādi ir tavi īstermiņa un ilgtermiņa mērķi?

Mani mērķi ir profesionāli attīstīties, vairāk ceļot, pavadīt vairāk laika ar ģimeni un iemācīties baudīt dzīvi! Ja

nevajadzētu strādāt naudas dēļ, es vienalga strādātu. Kā jau minēju, bez darba es nevaru – jūtos pilnvērtīga tikai, kad daru kaut ko sabiedrībai noderīgu.

Ko darīsi vasarā?

Svinēšu izlaidumu – nu jau esmu absolvējusi RSU Komunikācijas un mediju studiju programmu un ieguvusi sociālo zinātņu maģistra grādu informācijas un komunikācijas zinātnēs!

ATBILD ANDRIS ROMANOVŠ

Kā tu nokļuvi Informācijas nodaļā? Kādus darbus pirms tam veici?

Mana saikne ar nedzirdīgo kopienu izveidojās studiju laikā SIVA Koledžā, kur ieguvu surdotulka kvalifikāciju. Pēc koledžas absolvēšanas tomēr nolēmu izmantot savu iepriekš iegūto izglītību tiesību zinātnē, tāpēc šobrīd pamatā strādāju par juristu. Pieteicos sadarbībai ar LNS, jo saskatīju tajā iespēju dot kādu ieguldījumu nedzirdīgo kultūrā un vienlaikus pašam vēl vairāk uzlabot savas literārās iemaņas, kas ir vienas no svarīgākajām jurista darbā.

Vai vari sevi raksturot dažos teikumos?

Esmu atvērts jaunām idejām un interesantām sadarbībām. Cenšos ilgi neuzturēties savā komforta zonā. Atrodu laiku labai un pilnveidojošai literatūrai un sportam.

Vai tavs darbs dod tev gandarījumu?

Literāra rakstura nodarbes sniedz man gandarījumu – tā ir iespēja izpausties radoši. Patīkami redzēt arī gala rezultātu – kārtējo "Kopsolī" izdevumu katra mēneša beigās.

Tu esi "Kopsolī" literārais redaktors. Kādi teksti tev visvairāk jālabo, kādi nav? Kā tu vērtē "Kopsolī" no literārā redaktora viedokļa?

Šķiet, neviens raksts nav izbēdzis

mana maigā pieskāriena, taču kopumā autori strādā ļoti labi. Es piepalīdzu, lai gala rezultāts būtu noslīpēts.

"Kopsolī" ir īpašs ar savu sirsnīgo un personisko attieksmi pret savu lasītāju.

Ko darīsi vasarā?

Brīvajā laikā ceru satikt draugus, pabūt dabā, izbaudīt jūru un daudz kustēties.

ATBILD EGIJA SALACIETE

Vai vari sevi raksturot dažos teikumos?

Teikšu godīgi, ka man ir grūti sevi raksturot, jo esmu paškritiska pret sevi, bet mēģināšu dažos vārdos aprakstīt. Esmu mamma, studente, meita, speciāliste un daudzas citas lomas, ar kurām es mēģinu atrast labākos risinājumus savas un citu dzīves uzlabošanai.

Vai tavs darbs dod tev gandarījumu? Kādas savas prasmes tu varētu izmantot, lai veikums būtu interesants citiem?

Jā, visi mani šī brīža darbi dod prieku un gandarījumu. Protams, ka ir dienas, kad liekas, ka visa ir par daudz, bet dienas beigās tomēr ir pacilāta sajūta par paveikto.

Es vēlētos uzlabot savas prasmes rakstu veidošanā, labprāt nākotnē apmeklētu komunikācijas un žurnālistikas kursus, kas būtu piemēroti cilvēkiem bez priekšzināšanām.

Manuprāt, viena no manām prasmēm ir spēja sadarboties, uzklaut un saprast citu cilvēku domas un attiecīgi izcelt to svarīgāko, lai atspoguļotu šīs personas atšķirīgumu un individualitāti.

Kādi ir tavi īstermiņa mērķi nākamajiem trīs gadiem, kādi ilgtermiņa – desmit gadiem? Ko tu darītu, ja nevajadzētu strādāt naudas dēļ?

Nākamajos trīs gados plānoju absolvēt maģistra studijas Latvijas Kultūras akadēmijā un izstrādāt

projektus, kas veicinātu kultūras pasākumu pieejamību personām ar dzirdes traucējumiem. Ilgtermiņa mērķus ir grūtāk nosaukt, jo ideju un vīziju ir daudz, līdz ar to šajā jautājumā es labāk paklusešu. Lai tas pagaidām paliek pie manis.

Ja man nebūtu jāpelna nauda, es labprāt darītu dažādus darbus – gan veiktu pētījumus, gan veidotu polimērmaļa (*modelēšanas māls, kura pamatā ir PVC – red.*) auskarus, kas ir viens no maniem hobijiem, gan fotografētu, gan dotos ceļojumos ar savu ģimeni un tuvākajiem, darītu vēl daudz ko.

Ko darīsi vasarā?

Vasaras periods manā pamatdarbā Latvijas Kultūras akadēmijā ir saspringts laiks, jo notiek noslēguma darbu iesniegšana. Attiecīgi jāorganizē to aizstāvēšanas un jā sagatavo absolventu diplomu. Turklāt viss ar to nebeidzas, jo pēc absolventu izlaiduma ir jā gatavojas jau nākamajam posmam – jauno studentu uzņemšanai. Līdz ar to vasarā vēl ir jāatrod laiks arī atpūtai. Primāri, protams, vasarā plānoju pavadīt laiku kopā ar savu ģimeni un doties izbraukumos.

ATBILD AGNESE ROMANOVA

Kā tu nokļuvi Informācijas nodaļā? Kādus darbus pirms tam veici?

Informācijas nodaļā nokļuvu, jo sociālajā portālā "Facebook" pamanīju piedāvājumu pievienoties komandai un nolēmu pieteikties. Ar savu izvēli esmu apmierināta, jo darbs ir interesants un kolēģi – atsaucīgi. Pirms tam esmu strādājusi par surdotulku.

Vai vari sevi raksturot dažos teikumos?

Sevi raksturot ir tiešām grūti, bet es gribētu teikt, ka man patīk radošs darbs, interesanti uzdevumi un jauni izaicinājumi. Mans darbs man dod gandarījumu! Pat ja kādreiz parādās

kāda "garoziņa", ar vēsu prātu un smaidu var izdarīt visu!

Kādi ir tavi nākotnes mērķi? Ko tu darītu, ja nevajadzētu strādāt naudas dēļ?

Nākotnē es vēlētos pilnveidot savas zināšanas un iegūt lielāku pieredzi fotografēšanā, projektu izstrādē. Labprāt gribētu strādāt kādā no šīm jomām. Viennozīmīgi vēlos palikt ciešā kontaktā ar nedzirdīgo kopienu un strādāt par surdotulku.

Ja naudas dēļ nevajadzētu strādāt, tad es nodarbotos ar labdarību un apceļotu pasauli.

Tradicionālais jautājums - ko vasarā?

Vasarā strādāšu, bet brīvajā laikā apmeklēšu kultūras pasākumus, satikšos ar draugiem, ģimeni, došos pārgājienos.

ATBILD KRISTAPS LEGZDIŅŠ

Kristap, kas tu esi Informācijas nodaļā un kādi pienākumi tev jāveic?

Informācijas nodaļā filmēju un montēju videoziņas, kā arī maketēju "Kopsolī". Esmu arī LNS mājaslapas administrators – ievietoju tur videoziņas un "Kopsolī" izdevumus, arī "Facebook" LNS lapā.

Kādas problēmas tavā darbā var rasties? Kā tu tās atrisini?

Savā darbā nesaskatu problēmas. Man darbs Informācijas nodaļā nav pamatdarbs, bet viegli varu visu apvienot. Bieži vien veicu darbus paralēli – kad esmu jau pabeidzis kādus projektus pamatdarbā, tad ķeros klāt videoziņām vai "Kopsolī". Pats plānoju savu laiku un darbus. Kad jau tuvojas nodošanas termiņi, tad arī vakaros strādāju.

Ar ko tev vairāk patīk darboties – "Kopsolī" vai videoziņām? Kāpēc?

Man pašam patīk darboties abos

virzienos. Mani aizrauj dažādība. Nevaru ilgstoši koncentrēties vienvēidīgam darbam – tad man kļūst garlaicīgi. Tāpēc man patīk darboties manā pamatdarbā, tad "Kopsolī" un tad – videoziņās. Man bieži arī pasūta citus mazus projektus. Tas mani uzlādē un neļauj noplakt manam radošumam.

Ko vari teikt par Informācijas nodaļas komandu? Kā tu vērtē, cik nepieciešama ir informācija, ko mūsu komanda sniedz nedzirdīgajiem?

Varu teikt, ka mūsu komanda ir laba. Mēs lieliski sadarbojamies, palīdzam viens otram. Galvenais – lai mēs varētu nodot informāciju mūsu nedzirdīgajiem skatītājiem un lasītājiem, lai viņiem būtu interesanti. Vēlos, lai mūsu nedzirdīgie droši arī sūta savas atsauksmes, lai mēs zinātu, ko mainīt, uzlabot. Tādā veidā mēs varētu informāciju nodot vēl labāk un saprotamāk. Komanda ir ļoti laba!

Ko darīsi vasarā?

Vēl neesmu saplānojis savu vasaru, bet man ir jau daži svarīgi notikumi padomā. Notiks lielas disku golfa sacensības, kā arī mazāka mēroga sacensības, kurās piedalīšos. Došos atpūtas izbraucienos. Plānoju piedalīties arī dažādos nedzirdīgo pasākumos. Ciemošos pie vecākiem. Un – kā vienmēr – vasarā arī būs jāturpina strādāt.

STĀSTA ZIGMĀRS UNGURS

Esmu gan "Kopsolī", gan videoziņu korespondents. Paldies jaunajai Informācijas nodaļas vadītājai Laurai Zeltīnai, ka mani uzaicināja atkal strādāt, jo darbs ir interesants, radošs, izglītojošs. Piemēram, meklējot tēmas videoziņām, pats daudz ko jaunu uzzinu, arī pilnīgi negaidītas lietas. Tā teikt, mūžu dzīvo – mūžu mācies. Man pat bārda no gudrības izaugusi, kā var redzēt bildē...

Kas man patīk Informācijas nodaļas

darbā? Kolēģi. Lai gan dažus pat vēl saticis neesmu, redzu un novērtēju viņu darbu. Patīk, ka vadītāja Laura uzticas darbiniekiem, viņa nekad nedod pavēles, neuzspiež tēmas, bet vienkārši pajautā: "Vai tu vēlies uzrakstīt par šo tēmu?" Darbiniekam ir izvēle, viņš nejūt spiedienu no priekšniecības un cenšas attaisnot uzticību. Ļoti labs vadības stils! Paldies visiem, kuri sniedz informāciju par reģionālajās biedrībās notiekošo!

ATBILD EDGARS CELMIŅŠ

Vai darbs videoziņu komandā par operatoru un montētāju tev ir pamatdarbs vai papilddarbs? Kas šajā darbā tev patīk vairāk, kas mazāk?

Darbs videoziņu komandā man ir papilddarbs, pamatā strādāju par kurjeru "Wolt", kā arī esmu mākslinieks – zīmēju un gleznoju.

Strādāju videoziņu komandā, jo vēlos gūt pieredzi, man tas ir interesanti. Veidojot videoziņas, man vislabāk patīk tās reizes, kad ir jādodas uz citām pilsētām filmēt kādus notikumus vai intervēt kādus cilvēkus. Tiekoties ar cilvēkiem, var uzzināt, kādi ir viņu hobiji, intereses vai nodarbošanās.

Kas man nepatīk? Pārsvārā viss patīk. Vienīgais, kad pēkšņi ir kādas izmaiņas un ir nepieciešams steidzami samontēt video jau uz nākamo dienu, tad gan sanāk vēlu naktī strādāt un montēt. Kad to padaru, tad ir prieks. Kad tieku cauri sarežģījumiem, tad ātri aizmirstu negatīvo.

Kā tu vērtē videoziņu tēmas? Vai pats arī iesaki kādu tēmu?

Agrāk, pirms es sāku montēt videoziņas, es īsti nepievērsu uzmanību notikumiem apkārt. Pats neinteresējos par dažādām tēmām, neievācu informāciju, visu palaidu garām.

Tagad, kad montēju videoziņas, saprotu, cik daudz interesantas informācijas ir pieejamas, daudz

ko jaunu uzzinu, paplašinu savu redzesloku. Arī uzzinu, ar ko nodarbojas mūsu nedzirdīgie. Ļoti interesanti.

Pats esmu ieteicis kādu ideju saistībā ar kādu pasākumu vai personību, kuru vajadzētu intervēt. Videoziņu tēmas ir izplānotas jau mēnesi uz priekšu, un bieži vien tēma, par kuru es esmu nodomājis, ir jau iekļauta mēneša plānā.

Kādus jautājumus tev nedzirdīgie visbiežāk uzdod saistībā ar videoziņām?

Kad devos filmēt LNS RB konferences, tad nedzirdīgie nāca pie manis ar saviem komentāriem un ieteikumiem par videoziņām. Izsaka ieteikumus saistībā ar teksta fonu, lielumu un tā tālāk. Ieteikumus ņemu vērā un cenšos uzlabot.

Kādi ir tavi nākotnes plāni?

Nākotnei man ir daudz plānu, bet uzskatu, ka savus mērķus nevajag atklāt, pirms tie ir sasniegti. Ja nu nepiepildās... Labāk paturēšu noslēpumā, lai piepildās.

Kā tu pavadīsi vasaru?

Vasara ir laiks ar daudz plāniem, daudz kas jāpaspēj izdarīt, apskatīt. Vasarā grasos apceļot Latviju, doties uz dažādām Latvijas pilsētām. Esmu iepilnājis atpūtu apvienot ar darbu. Mūsu nedzirdīgie dzīvo visā Latvijā, un, dodoties ceļojumā, plānoju ņemt līdzi kameru un intervēt mūsu nedzirdīgos par viņu nodarbošanos, kādu interesantu hobiju vai piedzīvojumu. Vasarā varēsiet sagaidīt interesantas videoziņas ar interesantām intervijām. Esmu radošs, aizraujos ar mākslu – gleznoju, filmēju, fotografēju. Plānoju vasarā kārtīgi nodoties saviem hobijiem.

ATBILD VIDEOZIŅU MODERATORI

ELFA KESENFELDE: Man pašai

vislabāk zīmju valodā patīk pasniegt praktiskas un sadzīviskas tēmas. Tikai ne politiskās!

Vasaras atvaļinājumā, protams, nodarbošos ar savu hobiju – konservēšanu. Tas man ir kā svētki. Konservēju un gatavoju visdažādākās lietas: sēņu lečo, tomātu/lavandu ievārījumu, čili piparu ievārījumu – jā, jā, ievārījumu! Vēl taisu tomātus želejā, drīz varēs taisīt apelsīnu un rabarberu ievārījumu.

Arī graķīšus gatavoju. Labs, garšīgs izdodas upeņu šņabītis. Piparmētru graķītis arī interesants ar garšu. Pamēģināju jāņogu – ui, nē, nē! Katru gadu pamēģinu kaut ko jaunu, man tas ļoti patīk!

Traki likās uztaisīt biezeni no pilnpiena ar āboliem. Esmu mēģinājusi arī dažādus čatnījumus, ko likt pie gaļas ēdieniem, bet pagājušajā gadā tos netaisīju.

AGITA INTSONE: Man vislabāk patīk videoziņu tēmas par veselību, pareizu uzturu, padomiem, ieteikumiem un notikumiem pasaulē. Nepatīk par tehnoloģijām un informātiku. Vasaras beigās piedalīšos sacensībās orientēšanās sportā – Pasauls kauss veterāniem Zviedrijā, Stokholmas apkārtnē.

JOLANTA ZNOTIŅA: Tikai šogad sāku strādāt kā videoziņu moderatore. Tēmu daudz, ir interesanti! Katru tēmu man vienmēr mazāk vai vairāk ir izaicinājums pasniegt zīmju valodā. Vienlaikus arī pati uzzinu ko jaunu. Tas nav rutīnas darbs. Varu pateikt, ka

vismazāk man interesē tādas tēmas, kā, piemēram, par tehnoloģijām, politiku, kā arī tādas tēmas, kurās ir daudz specifisku terminu, kuriem nav zīmju, bet tā vietā jādaktilē ar pirkstiem. Piemēram, tēma ar medicīniskiem terminiem par veselības problēmām. Vasarā strādāšu pie jaunās izrādes Latgalē un tajā spēlēšu, turpat būs arī pirmizrāde. Atpūtišos pie dabas pārgājienos, ceru nedaudz paceļot pa Latviju.

AINĀRS OSMĀNS: Man visvairāk patīk tēmas par sadzīviskām lietām. Piemēram, kā pareizi iepirkties, dažādi padomi – kā pareizi sēdēt pie datora, kā taupīt elektrību un tamlīdzīgi. Vārdu sakot, ikdienišķās lietas, kas notiek katru dienu mums apkārt. Šīs tēmas man ir vienkāršāk izskaidrot zīmju valodā.

Grūtības sagādā jaunu likumu vai noteikumu skaidrošana, tas ir sarežģītāk!

Man arī pašam dažreiz ienāk prātā kāda tēma, kas nedzirdīgos varētu interesēt, bet tās pēc brīža jau aizmirstas, vajag pierakstīt.

MĀRA LASMANE: Man vislabāk patīk filmēties videoziņās par politiku un veselību.

Ļoti gaidu atvaļinājumu, atpūtišos laukos un šovasar ceļošu pa divām valstīm kopā ar ģimeni. Patīk sevi lutināt ar skaistām kalnu takām un vērot saulrietu.

LATVIJAS NACIONĀLAIS MĀKSLAS MUZEJS KĻŪST PIEEJAMĀKS

Lai veicinātu mākslas, kultūras un informācijas pieejamību dažādām sabiedrības grupām, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (LNMM) piedāvā īpaši pielāgotas ekskursijas ar zīmju valodas tulkojumu. Atvērtās ekskursijas ar zīmju valodas tulkojumu norisināsies vienu reizi mēnesī – kādā no svētdienām pl. 12.00. Mākslas zinātnieka un zīmju valodas tulka vadībā apmeklētājiem ir iespēja izzināt gan Latvijas mākslas vēstures aizraujošākos stāstus un meistardarbus muzeja pastāvīgajās ekspozīcijās, gan šī brīža mākslas aktualitātes muzeja izstāžu zālēs.

14. maijā bija pirmā ekskursija ar tēmu "Ainava Latvijas mākslā", kas iepazīstināja ar ainavas glezniecību un tās vēsturi, apskatot latviešu mākslinieku daiļradi no 18. gadsimta līdz pat mūsdienām. Tajā iekļauti tādi zināmi mākslinieki kā Vilhelms Purvītis, Jūlijs Feders, Johans Valters un citi. Ekskursiju apmeklēja septiņi biedri, viņu skaitā Māra Salaciete un Iveta Kraze, kurām lūdzām atbildēt uz dažiem jautājumiem par šo ekskursiju.

Kā jūs uzzinājāt par šo ekskursiju?

MĀRA: Es par šo ekskursiju uzzināju no savas meitas, kura piedāvāja apmeklēt LNMM un iepazīt Latvijas

mākslu no citas perspektīvas.

IVETA: Saņēmu savā LNSF e-pastā piedāvājumu. Attiecīgi šo ekskursiju piedāvāju apmeklēt arī valdes locekļiem un sev tuvākajiem.

Kas jums patika un kas bija interesantākais šajā ekskursijā?

MĀRA: Man ļoti patika. Es biju pārsteigta par jauniegūto informāciju, jo varējām ne tikai aplūkot Latvijas mākslinieku veikumu, bet uzzināt vairāk par pašiem darbu autoriem un mākslinieciskajiem izteiksmes līdzekļiem, par katra darba tapšanu un tajos paslēpto. Piemēram, Johana Valtera diplomdarba gleznā bija uzgleznota paša mākslinieka līgava, kas piešķīra darbam īpašāku sajūtu.

IVETA: Man bija liels prieks uzzināt vairāk informācijas par mūsu latviešu gleznotājiem – kā bijis tajos laikos un apstākļos, kādas tehnikas tika izmantotas glezniecībā, kā mākslinieki to paveica un radīja darbus.

Vai šādas ekskursijas LNMM ir nepieciešams turpināt?

MĀRA: Jā, noteikti. Es plānoju apmeklēt turpmākās ekskursijas.

IVETA: Jā, jo es uzskatu, ka man ir maz zināšanu par Latvijas mākslu. Es parasti par mākslu uzzinu no

citiem cilvēkiem, piemēram, no citiem dzirdīgajiem, jo parasti nedzirdīgo vidē maz runā par mākslu. Kad studēju Latvijas Universitātē, man bija lekciju kurss "Vizuālā māksla" un man bija grūti sniegt atbildes uz pasniedzēju jautājumiem, jo man iepriekš nebija zināšanu par mākslu.

Ko jūs ieteiktu turpmāk LNMM, organizējot ekskursijas?

MĀRA: Es ieteiktu turpināt šo sadarbību ar zīmju valodas tulku, lai muzejs būtu pieejamāks ikvienam, lai jebkurš interesants var apmeklēt LNMM un iepazīt Latvijas mākslu.

IVETA: Turpināt organizēt šīs ekskursijas, jo tās ir vērtīgas gan man, gan citiem. Vienreiz mēnesī ir pietiekoši, turklāt katru mēnesi ir cita tēma – attiecīgi informācija neatkarojas un ekskursiju var apmeklēt vairākkārt. •

PASĀKUMI

- 5. un 6. jūlijā Mežaparka Lielajā estrādē notiks koru lielkoncerts "Tirums. Dziesmu ceļš", kurā uzstāsies latviešu zīmju valodas tulku koris, dziedot Latvijas himnu zīmju valodā. Sīkāka informācija:

Biļetes pieejamas:

- 9. jūlijā Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā notiks ekskursija ar zīmju valodas tulkojumu: "Portrets un pašportrets. Glezniecība, tēlniecība, fotogrāfija". Ekskursija iepazīstinās, kā portreta žanrs atspoguļo cilvēka izskatu un palīdz veidot tā identitāti. Sīkāka informācija:

- Sākot no 14. jūlija, norisināsies akcija "Mājas kafejnīcu dienas" – iespēja nogaršot vietējos ēdienus un dzērienus, baudīt unikālo atmosfēru un piedāvāto kultūras programmu dažādās Latvijas vietās. Sīkāka informācija:

RĪGAS PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE "DZINTARIŅŠ"

Pašā ziedoņa laikā Rīgas pirmsskolas izglītības iestādē "Dzintariņš" norisinājās vieni no mācību gada īpašākajiem un skaistākajiem svētkiem – Māmiņdiens un izlaidumi. Šajā laikā "Dzintariņš" ziedēja, smaržoja un čaloja, ko pamanīja katrs no mums un katrs, kurš mūs apciemoja.

Gan skolotāji, gan bērni rosīgi darbojās un cītīgi gatavojās dienai, kad iepriecināt savas māmiņas.

Māmiņu sirdis aizkustināja bērnu nodziedātās dziesmas, izdejtās dejas, uz vietas izceptie visgardākie cepumi un vafeles, rūpīgi izgatavotās vannas bumbas, apsveikumu kartītes un kopīgi pavadītais laiks.

Pirms vēl tā īsti nav sākusies vasara, ar bērniem noteikti jāpārrunā jautājumi par drošību – par drošību ar uguni, uz ūdens, attiecībās ar cilvēkiem, saskarsmē ar dzīvniekiem u. c. Drošiem mums lika justies Latvijas Nedzirdīgo savienības kultūras nama "Rītausma" uzvedums nedzirdīgiem bērniem "Esi drošs". Izsakām lielu pateicību par šāda veida

izglītojošajiem pasākumiem.

30. un 31. maijā iestāde bija skaisti un svinīgi izdekorēta – durvis, kāpņu telpas, gaitenūs, grupas un aktu zāli rotāja zaļās, svaigās meijas, grieztie ziedi, baloni, visur apkārt bija dzirdami sirsnīgi apsveikumi un pateicības vārdi. Šajās dienās notika četri izlaidumi, uz kuriem tika aicināti vecāki, vecvecāki, brāļi un māsas. Ar Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes "Dzintariņš" absolvēšanu sveicām 26 izglītojamus no piecām grupām. Ar šiem svētkiem noslēdzās mācību gads, un iestāde turpina darbu vasaras režīmā.

Lai visiem saulaina vasara!

Teksts: direktores vietniece Ingrida Čekstere, skolotāja Jūlija Dzene

RĪGAS ĒBELMUIŽAS PAMATSKOLA

Kultūrizglītības programma "Latvijas skolas soma" kopš 2018. gada rudens nodrošina skolēniem valsts apmaksātu iespēju regulāri iepazīt Latvijas kultūras vērtības un laikmetīgās izpausmes, tā attīstot kultūras izpratnes un izpausmes kompetenci, mazinot sociālo nevienlīdzību un spēcinošot lepnumu par savu valsti un tās cilvēkiem.

2022./2023. mācību gadā programmas ietvaros Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas izglītojamajiem bija iespēja piedalīties daudzos interesantos kultūras pasākumos.

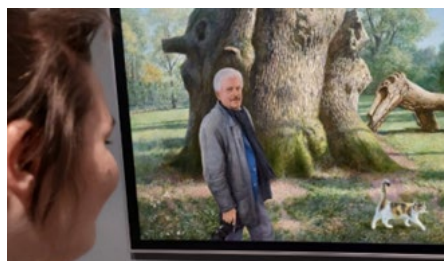
1. SEMESTRIS

VIESTURA KAIRIŠA FILMA "JANVĀRIS"

LATVIJAS BANKAS SIMTGADES IZSTĀDE "VĒRTĪBU ZĪMES"

IMANTA LANCMAŅA GLEZNU IZSTĀDE

VENTSPILS STIKLA PLASTIKAS MEISTARI - STIKLA FIGŪRIŅU VEIDOŠANAS MEISTARKLASE

2. SEMESTRIS

KINOLEKTORIJS "IEPAZĪSTIES - LEĻĻU KINO!"

Foto: izglītības iestādes arhīvs

MŪZIKA TEV, LIELKONCERTS "TUVU BŪT", DZINTARU KONCERTZĀLE

IZRĀDE AR ŽONGLĒŠANAS ELEMENTIEM "SOLIŅŠ"

Rīgas Ēbelmuižas pamatskolā 2023. gada 31. maijā norisinājās Pēdējais zvans.

Šogad skolas topošie absolventi ir Kristīne Maļinovska, Melisa Pērļa Sprudzāne, Trīne Vankina, Donāts Kristians Liepiņš, Anna Linda Koreņika, Amanda Antete Intsone, Romāns Dobrenkijs (Roman Dobrenkyi), Madara Gabrāne, Deivids Timermanis, Mairis Mutulis un Valērija Bogdanova.

Šajā dienā skolēni un darbinieki apsveica topošos absolventus, novēlēja veiksmi eksāmenos un panākumus turpmākajās dzīvēs gaitās.

PRIECĀJIETIES PAR DZĪVI, TĀ IR TIK INTERESANTA!

Šuvēja, friziere, nagu kopšanas meistare un kūku cepēja – tā ir tikai maza daļa no Anitas Bruģmanes profesijām un nodarbēm. Viņa patiešām mīl dzīvi un vēlas pamēģināt visu. Ar Anitu aprunājāties par viņas neskaitāmajiem hobijiem, izglītības nepieciešamību un gardajām kūkām, bet tulkot palīdzēja viņas mamma Maiga Grahojska.

Pastāsti, lūdzu, par sevi!

Esmu nedaudz apmulsusi – pat nezinu, ar ko sākt. Tā ir bijis vienmēr, mani viss interesē – pasaule ir tik daudzveidīga un skaista. Es dzīvoju Mārupē, te esmu dzimusi un izaugusi.

Kur tu mācījies?

Mācījos Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātskolā. Bija iespēja iestāties Mārupes vidusskolā, tomēr izvēlējos mācības savā – saprotošu vienaudžu – vidē. Šajā skolā ieguvu pamatzglītību. Tur ļoti labi spēlēju šahu, par ko saņēmu diplomus. Labi spēlēju volejbolu, pēc tam gribēju spēlēt basketbolu, tad slēpot, tad snovot un slidot, skrituļot, peldēt un lidot... Viss ekipējums, protams, bija jāsigādā maniem vecākiem. Vecāki vienmēr mani ir atbalstījuši.

2010. gadā iestājos Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā (iepriekš Rīgas Amatniecības vidusskola). Mākslas skolā mācījos apģērbu modelēšanu, bet vakaros paralēli braucu uz vakarskolu apgūt vispārējos vidusskolas priekšmetus. Apģērbu modelēšanu nācās mācīties bez tulka – tolaik tulka pakalpojums bija nodrošināts tikai reizi nedēļā. Man vajadzēja izvēlēties, kurš priekšmets man ir pats nozīmīgākais. Mana izvēle bija apģērbu konstruēšana un mākslas vēsture.

Pēc tam divus gadus mācījos Rīgas Stila un modes tehnikumā friziera specialitātē. Tas bija tāds vairāku gadu mācīšanās maratons. Tad modē nāca gēla nagi, un arī tas, protams, man bija jāapgūst. Sešu mēnešu kursi, un nagu dizaina un manikīra meistara diploms bija man kabatā. Diplomu man ir daudz – vesela kaste... Mācīties man vienmēr ir patīcis.

Kā tas bija – apgūt priekšmetus bez tulka palīdzības?

Visgrūtāk man gāja apģērbu konstruēšanā. Taču man vienmēr bijusi atbalsta komanda – mana ģimene. Palīdzēja arī kursabiedri, pasniedzēji un audzinātāji – visi saprata, ka es cenšos un man patiešām sanāk. Viņi redzēja, cik mērķtiecīga esmu, un deva man iespēju augt.

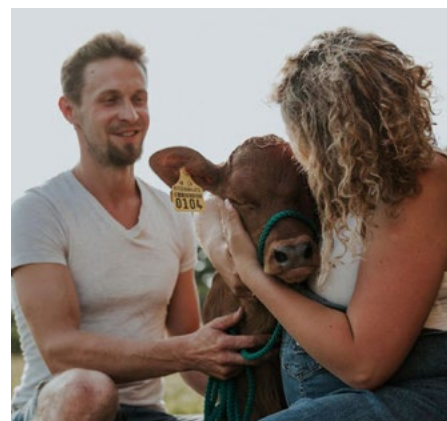

Kur pašlaik strādā?

Šobrīd esmu pilna laika mamma savām mazajām meitenēm. Pirmajai meitai septembrī būs trīs gadi, bet mazajai – 10 mēneši. Esmu dekrēta atvaļinājumā. Strādāju SIA "AMERI" par rokdarbnieci kopā ar mūsu Elfu Kesefeldi, kas man ir kā otrā mamma. Mums saskan viss – gan joki, gan darbi.

Vai mācību laikā apgūtās zināšanas palīdz tavā darbā?

Jā, protams. Taču esošais darbs nedaudz atšķiras no tā, ko mācījos skolā. Šeit esmu vairāk rokdarbiece. Darbi ir dažādi un mainās. Piemēram, šujam formastērpus skolām, izšujam dažādas emblēmas, pogas, dekorus. Dažreiz kaut kas ir jāpielabo. Mans darbs ir uzlikt to pēdējo punktiņu uz "i", lai prece izskatītos perfekti. Ļoti minimāli strādājam ar individuāliem pasūtījumiem, bet lielākoties ir lieli pasūtījumi, piemēram, skolām, kā arī daudz ko sūtām uz ārzemēm.

Neskatoties uz to, esam samērā mazs kolektīvs – apmēram 20 cilvēki, kur katram ir savs uzdevums.

Skolā apgūtās zināšanas man vairāk palīdz tagad. Šuju drēbes meitām, lai viņas ir stilīgas. Tas palīdz arī ekonomēt. Tas, ko pārsvarā redzu

veikalā, man nepatīk. Es varu uzšūt labāk.

Esmu patiesi laimīga, ka laiku, pirms man izveidojusies ģimene, esmu izmantojusi lietderīgi – mācoties un gūstot pieredzi. Visam ir bijusi jēga, viss ir noderīgs.

ANITA: Mans lielais pārsteigums, kas ienācis caur vīra ģimeni, ir lauki, kur ir vistiņas un gotiņas. Es pat esmu iemanījiesies tās slaukt, lai arī vīra vecāki varētu dabūt kādu brīvu dienu. Tik skaisti ir baudīt lauku dzīvi, ziedu pļavas un siena gubas romantiku. Manām meitenēm ar laukiem ir paveicies – mūsdienās tas ir retums un lieliska iespēja atslēgties no pilsētas

stresa. Uz laukiem braucam katru otro nedēļu.

MAIGA: Man tas ir liels pārsteigums, ka Anitai izdodas tikt galā ar gotiņām – vest ganībās, slaukt pienu –, ņemties ar mazajiem cālēniem un vadīt traktoru. Laikam kādam ir dots visu saprast, citam – izmantot to, ka kāds kaut ko saprot.

ANITA: Ceņšos būt priecīga par visu. Par smaidīgo vectēvu, kas vienmēr jūtas kā VIP – sevišķas uzmanības persona –, jo viņam ir privātais frizieris. Par vecāku lepnumu un ticību man, par mana vīra 100 % atbalstu it visā – kad, atkal ieraugot ko jaunu, mans prāts kārtējo reizi saka: "GRIBU, GRIBU!"

Kāds ir tavu mīļāko hobiju TOP 3?

Mīļākais hobijs ir nagu dizaina veidošana. Man patīk zīmēt uz nagiem, taisīt dažādus dizainus. Pašlaik meklēju kursus, lai dabūtu kārtējo diplomu – šoreiz nagu pieaudzēšanai, lai vēl vairāk attīstītu savas prasmes. Otrajā vietā ir šūšana, bet trešajā – kūku cepšana.

Receptes izdomā pati?

Nē, vairāk izmantoju gatavās no žurnāliem, grāmatām, "Instagram" kontiem. Man patīk, kā šīs tortes izskatās, un es tās kopēju. Man izdodas un esmu laimīga!

Kāda ir mīļākā kūka?

ANITA: Šobrīd ir rabarberu laiks

un tā ir rabarberu drumstalu kūka ar siera krēmu. Katram gadalaikam piestāv sava kūka. Piemēram, ziemā mana mīļākā ir baltās šokolādes kūka – Ziemassvētkos to izrotā ar kanēli, karambolu un piparkūkām. Vienu mīļāko izvēlēties nevar! Vasarā tā ir gaisīgā Pavlovas kūka, bet tikko uzcepu zemeņu-rabarberu šarloti.

MAIGA: Nesen "uzsēdināja" mani uz makarūniem. Es saku: "Netaisi!" (*smejas*) Nākamais hobijs droši vien visai ģimenei būs sports. •

Teksts: Mārīte Sarkane, Veronikas Vagales ģimene

Foto: Veronikas Vagales ģimenes personiskais arhīvs

MĀKSLA BŪT KRUSTMĀTEI. VERONIKAI VAGALEI - 90!

Kad dārzā sāk ziedēt un smaržot jasmīni, Rēzeknes nedzirdīgo biedrības biedrei Veronikai Vagalei aprit 90. dzīves gads.

Rēzeknes RB vadītāja Mārīte Sarkane par Veronikas gaitām LNS

Veronika Vagale jau vairāk nekā 60 gadus ir LNS biedre, kas aktīvi piedalījies kā brīvprātīgā pašdarbniece, uzstājoties dažādos LNS pasākumos – Rīgā, Ventspilī, Alūksnē, Rēzeknē, Liepājā u. c.

Īpaši patīcis dejot latviešu tautas dejas, kā arī jaunības gados labprāt braukusi ekskursijās – tolaik, padomju gados, ir pabūts gan Igaunijā, gan Sanktpēterburgā, gan Aizkarpatos un citur. Aktīvi iesaistījies biedrībā kā pašdarbniece.

Savu darba artavu ir ieguldījusi, strādājot vairāk nekā 50 gadus par šuvēju. 1974. gadā tika apbalvota no Rēzeknes MRD (Mācību ražošanas darbnīcas) šuvēju saimes kā labākā

sava aroda pratēja ar medaļu "Par izcilu darbu". Protams, ir saņemtas gan medaļas, gan darba prēmijas, gan goda raksti par paveikto šuvējas darbu, kas bijis pat līdz pensijas gadiem.

Labprāt piedalījies un vēl joprojām piedalās biedrības rīkotajos pasākumos. Ir apveltīta ar možu garu, humora izjūtu, dažreiz patīk biedrus pavilkt uz zoba, pajokot. Veronikai ir ļoti mīlas dzimtās mājas Balvu novadā. Kad ir iespēja, labprāt tiekas ar savu kuplo radu pulku, ļoti mīl ziedus, patīk rušināties, strādāt dārzā, rokdarbi, pastaigas pa pilsētu.

Veronika ir viens no tiem "vecā kaluma" cilvēkiem, no kā mūsdienā jaunā paaudze var gūt labu piemēru – ka dzīvē lietas vajag uztvert ar

humoru, pajokot, jādara tas, kas patīk – kā viņai savulaik ļoti patika dejot, komunicēt ar biedriem un joprojām patīk satikt cilvēkus, radus –, ka vecums nav šķērslis baudīt dzīvi. 90 – tas ir tikai skaitlis, sirdī cilvēks var būt kā astoņpadsmitgadīgs jauniešis!

Veronika!

*Gadi neiet, gadi trakā steigā skrien,
Un ne attapies ne saprast –
Tie jau tālu kāpās brien.
Lai gadi iet, lai gadi skrien,
Tos atpakaļ vairs neatsaukt.
Un katrs gads, kas ciemos nāk,
Lai prieku, laimi nes Tev klāt!*

*Veselību, izturību un mīlestību no Tev
mīļajiem cilvēkiem ikdienā!
Vienmēr tik pat feinu, interesantu
humora izjūtu!*

VERONIKAS ĢIMENES ATMIŅAS UN VĒLĒJUMI

Veronika mums ir ļoti tuvs cilvēks – mīļā krustmāte, mātes māsa. Mēs viņai esam pieci krustbērni, viņa mums ir kā otrā māte. Viņa ir ne tikai mūsu krustmāte, bet ir kā omīte mūsu bērniem un mazbērniem.

Krustmeita Skaidrīte

Atceros, Veronika vienmēr rūpējusies, lutinājusi, lai mums, māsām, nekā netrūktu. Mācījāmies, dzīvojām Rēzeknes nedzirdīgo internātskolā. Viņa brīvdienās ņēma mūs uz savu dzīvokli, nomazgāja, skaisti apģērba, sasukāja matus, lutināja ar konfektēm, cepa gardās pankūkas. Iveda mūs jau mazas plašajā kultūras dzīvē. Regulāri ņēma mūsu rociņas un aizveda uz Rēzeknes nedzirdīgo biedrības klubu, kur notika dažādi pasākumi. Sēdējām, skatījāmies, smējāmies...

Veronika pati aktīvi organizēja pasākumus – atraktīvas rotaļas, atjautības sacensības, kā arī gatavoja interesantas maskas: Sniegbaltīte, luksofors, raķete un daudzas citas maskas, ar kurām piedalījās karnevālā katru gadu. Izcīnījusi godalgotās vietas. Arī bijusi kaislīga dejojāja, ballētāja. Dejojusi tautas deju kolektīvā, brauca koncertturnejās. Arī sportoja, piedalījās skriešanas, slēpošanas, ātrslidošanas sacensībās. Veronika bijusi liela dvēsele Rēzeknes nedzirdīgo biedrībai, un, bez šaubām, viņa ir atstājusi biedrības kultūrā un sportā neatsveramu ieguldījumu. Katrā vasaras skolas brīvlaikā

krustmāte tika ļoti gaidīta mūsu lauku sētā. Ap viņu vienmēr pulcējās bērni, vienkārši pielīpa kā ziedam bitītes. Pateicoties viņai, mana bērniība ir bijusi krāsaina un mīlestības pilna.

Krustmeita Māra

Atceros, mēs, māsas, bērniībā ļoti aizrāvāmies ar pucēšanos. Krustmātes dzīvoklī rīkojām “modes šovu” – pielaiķojām viņas apģērbus, rotaslietas, arī uzkrāsojāmies, pat vilkām kājās augstpapēžu kurpes. Jaunībā Veronikai ļoti patika skaisti un moderni ģērbties, viņai bija sava īpaša garderobe.

Manai krustmātei vēl piemīt īpašs talants uz asprātīgu jokošanu. Cilvēki viņas kompānijā nekad negarlaikojas. No viņas vienmēr dzirkstī humora izjūta. Tāpēc mūsu jokošana, aktieriskums ir mantoti no viņas.

Vēl Vera katru gadu tolaik pie Jaungada eglītes spēlēja humoristisku Salatēti, apdāvināja mūsu bērnus.

Un mūsu laikā vēl netaisīja krāsainu foto, tāpēc Vera mūs, māsas, no laukiem speciāli aizveda uz foto ateljē Rīgā, kur mūs iemūžināja par piemiņu. Pateicoties viņas nopelnam, šodien savos fotoalbumos varam iegremdēties saldās atmiņās par savu bērniību.

Krustmeita Edīte

Mīļā Veronika man ir kā otrā māte, arī maniem bērniem kā otra vecmāmiņa. Bērniībā Veronika mani rūpīgi pieskatīja un rūpējās arī par maniem bērniem; viņiem iemācīja ne tikai draiskoties, bet arī strādāt. Vera prata uzticīgi noglabāt manu bērnu nedarbiņus. Un atceros, ka Veronika 70 gadu vecumā veikli kāpa augšā pa

ābeli, vāca ābolus. Dūšīgi skraidīja, rosījās pa dārzu.

Toreiz es mācījos Rēzeknes internātskolā, agrā rītā pirms došanās uz darbu tante bieži skrēja uz skolu, atveda man saldumus, mierināja, lai es kā jaunākais bērns ģimenē neskumstu pēc mājām.

Veronika savā mūžā lielo mīlestību un rūpes veltīja arī mājdzīvniekiem – kaķiem, suņiem, kas katru reizi, saulei rietot, pulcējās uz gulētiešanu viņas gultā.

Skaidrītes meita Justīne

Vera! Veriņa! Mūsu otra omīte! Lieliska pasaku stāstniece un bērnu pieskatītāja! Kad visi pieaugušie bija aizņemti ar svarīgiem lauku darbiem, piemēram, siena pļaušana un vešana, govju slaukšana, malkas vešana, pusdienu un vakariņu gatavošana, sēņu un ogu lasīšana mežā, ievārijuma vārīšana, Veriņa vienmēr mūs, bērnus, pieskatīja. Pat ganīja, es teiktu! Mūsu nedarbus vecākiem neteica. Ar Veriņu braucu kopā uz Rēzekni. Apmekleju kapu svētkus, nedzirdīgo biedrību. Tur satikām citus nedzirdīgos. Un Vera vienmēr tik nopietna un skaista. Viņa lepojās, ka var atvest parādīt savus mazbērnus.

Mīļā krustmāte! Mīļā omīte!

No sirds un silti pateicamies par saulaino bērniību, dzīvi, smiekliem, prieku, nesavtīgo mīlestību un rūpēm, ko esi savā mūžā ielikusi mūsu plaukstās un sirdīs!

Novēlam arī turpmāk nezaudēt humora izjūtu, prieku par dzīvi un stipru veselību!

Tu mums vēl esi vajadzīga! •

Ritai un Visvarim Jēkuļiem dimanta kāzu jubilejā

Lai jūsu saimes uguns vienmēr silts un omulīgs,
Pie kura varat patverties, kad ārā laiks nav vēlīgs.
Kur sasildīt rokas sastrādātas, pēdas noskrietas.

Lai jūsu abu sirdīs pietiek vietas,
Kur mīlas ugunij sasildīt lietas.

Dimanti simbolizē tieši to – sešdesmit gadus, kas nodzīvoti laulībā, un attiecības, kas joprojām ir tikpat mirdzošas kā šis dārgakmens. Tāpēc LNS Liepājas RB valde un biedri sirsnīgi sveic savus biedrus Ritu Jēkuli un Visvari Jēkuli. Lai jūsu dzīve arī turpmāk mirdz kā Dimants!

Regīna Mizere!

Mīļš sveiciens 85 gadu jubilejā!

*Lai viss, kas tavās ilgās tīts,
Drīz nāk kā sapnis piepildīts!
Veselību stipru, gaitu allaž ņipru,
Tūkstoš labu domu, brīnišķīgu omu!*

LNS Rēzeknes RB

Veronika Vagale!

Sirsnīgs sveiciens 90 gadu jubilejā!
Veselību, veselību un visu radu mīlestību ikdienā!

*Atnāk dienas, aiziet dienas –
Gadi vijas gredzenā.
Rūpju dienas, laimes dienas –
Visas vienā kamolā.*

LNS Rēzeknes RB

SVEICAM JŪLIJA UN AUGUSTA JUBILĀRUS!

Informācijas nodaļas komanda – tāpat arī "Kopsolī" darbinieki – jūlijā dodas...
Kurp? Tikai atvaļinājumā un visā plašajā pasaulē!
Tāpēc mēs šajā numurā publicējam gan jūlija, gan augusta jubilāru sarakstus.
Piedzīvojumiem bagātu vasaru, draugi!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

01.07. RAISA LAPSA

01.07. KRISTĪNA BARAŅNIKA

05.07. BAIBA MAČTAMA

07.07. JEĻENA KAMPĀNE

09.07. RAIMONDS NEBIJS

17.07. LAIMA ZARIŅA

18.07. TATJANA JAHIMČIKA

24.07. AGNESE KALNĀJA

27.07. VERA BABIŠKO

29.07. ŅINA KĻAVIŅA

29.07. GAIDA ZAČA

31.07. ANATOLIJS JERMOLOVIČS

31.07. JURIJS KĻIMAŠAUSKIS

03.08. OLITA BRĪVULE

03.08. JEĻZAVETA ĻISIVŅENKO

07.08. MĀRIS DUKURS

16.08. MIERVALDIS BIRMANIS

17.08. TATJANA KAIDAŠA

19.08. ALOIZS BRIŠKA

20.08. RAIMONDS KELLE

23.08. AIVARS PRIEDĪTIS

25.08. ZANE KRISTAPSONE

29.08. KARINA PAVLOVA

30.08. MĀRTIŅŠ LIEPA

31.08. ZINAĪDA PANTJA

LIEPĀJAS BIEDRĪBĀ

17.07. ARMANDS DIRNĒNS

22.07. ZAIGA JOCE

SMILTENES BIEDRĪBĀ

24.08. JURIS LOČMELIS

DAUGAVPILS BIEDRĪBĀ

19.07. JADVIGA KUSIŅA

REZĒKNES BIEDRĪBĀ

12.07. ANITA BARKĀNE

28.07. INESE VAITINGA

10.08. GAĻINA KRIŠTOPOVA

25.08. ARTURS VINDAČS

28.08. ANDREJS ALEKSANOVŠ

KULDĪGAS BIEDRĪBĀ

28.07. VITA ALKSNE

VALMIERAS BIEDRĪBĀ

25.08. ANTONS BĒRZIŅŠ